

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 25-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՓՈԽՃԱՆԱԶՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

13 ապրիլի 2021թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի տեղակալ Ա. Մարտիրոսյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2019 թվականի նոյեմբերի 25-ին ստորագրված «Բարձրագույն կրթության որակավորումների փոխճանաչման մասին» համաշխարհային կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն իր՝ 2021 թվականի հունվարի 27-ի N 88-Ա որոշմամբ 2019 թվականի նոյեմբերի 25-ին ստորագրված

«Բարձրագույն կրթության որակավորումների փոխճանաչման մասին» համաշխարհային կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու նպատակով դիմել է Սահմանադրական դատարան: Հիշյալ որոշումը Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը Սահմանադրական դատարան է ներկայացրել 2021 թվականի փետրվարի 2-ին:

Գործի քննության առիթը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության՝ 2021 թվականի փետրվարի 2-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով վերոնշյալ կոնվենցիան և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. «Բարձրագույն կրթության որակավորումների փոխճանաչման մասին» համաշխարհային կոնվենցիան (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) ստորագրվել է 2019 թվականի նոյեմբերի 25-ին Փարիզում՝ բարձրագույն կրթության ոլորտում միջազգային համագործակցությունը խթանելու և ամրապնդելու, ինչպես նաև բարձրագույն կրթության որակավորման ճանաչման համար արդար, թափանցիկ և համապարփակ միջոցներ ապահովելու նպատակով:

2. Հայաստանի Հանրապետությունը, փոխադարձության հիման վրա, Կոնվենցիայով ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես.

– բարձրագույն կրթության համակարգի մատչելիության ապահովման նպատակներով ճանաչել մյուս Կողմ պետություններում ձեռք բերված որակավորումները և փաստաթղթով կամ վկայականով հաստատված նախորդ ուսուցումը, որոնք համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետությունում բարձրագույն կրթության մատչելիության ընդհանուր պահանջներին, եթե չի հաստատվում էական տարբերություններ մյուս Կողմ պետություններում մատչելիության ընդհանուր պահանջների և Հայաստանի Հանրապետությունում ընդհանուր պահանջների միջև: Հակառակ

դեպքում մեկ այլ Կողմի պետությունում ձեռք բերված որակավորում ունեցողին ընձեռել այդ որակավորման գնահատում ստանալու հնարավորություն (Հոդված IV, մաս 1),

– եթե որակավորմամբ ապահովվում է այն Կողմ պետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կամ բարձրագույն կրթության ծրագրերի միայն կոնկրետ տեսակների մատչելիություն, որտեղ ձեռք է բերվել որակավորումը, ապա այդպիսի որակավորում ունեցողների համար ապահովել ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգի մաս կազմող հաստատությունների կամ ծրագրերի համանման կոնկրետ տեսակների մատչելիություն՝ առկայության դեպքում, եթե չի հաստատվում էական տարբերություններ (Հոդված IV, մաս 3),

– ճանաչել մեկ այլ Կողմ պետությունում տրված բարձրագույն կրթության որակավորումը, եթե չի հաստատվում այդ որակավորման և Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան որակավորման միջև էական տարբերություններ: Հակառակ դեպքում մեկ այլ Կողմ պետությունում տրված բարձրագույն կրթության որակավորում ունեցողին նրա հարցման հիման վրա ընձեռել այդ որակավորման գնահատում ստանալու հնարավորություն (Հոդված V, մաս 1),

– ՀՀ կրթական համակարգի շրջանակներում և ՀՀ սահմանադրական, օրենսդրական և կարգավորող դրույթներին համապատասխան՝ ձեռնարկել անհրաժեշտ և իրագործելի քայլեր փախստականների և տեղահանված անձանց՝ բարձրագույն կրթության մատչելիության, բարձրագույն կրթության ծրագրերով կրթությունը շարունակելու կամ աշխատանքի տեղավորման հնարավորություններ փնտրելու համապատասխան պահանջները բավարարելու հանգամանքի արդարացի և արդյունավետ գնահատման ողջամիտ ընթացակարգեր մշակելու համար, այդ թվում՝ այն դեպքերում, երբ մեկ այլ երկրում անցած մասնակի ուսումնառությունը, ստացած նախորդ ուսուցումը կամ որակավորումները չեն կարող ապացուցվել փաստաթղթային եղանակով (Հոդված VII),

– Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռք բերված որակավորումների և ուսուցման արդյունքների ամբողջական նկարագրության համար ստեղծել թափանցիկ համակարգեր (Հոդված VIII, մաս 1),

– ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգի նկատմամբ հավատն ու վստահությունը խթանելու նպատակով ՀՀ սահմանադրական, օրենսդրական և նորմատիվ կարգավիճակի և կառուցվածքի հիման վրա հնարավոր իրագործելի սահմաններում գործարկել ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հաստատման, ճանաչման և որակի ապահովման օբյեկտիվ և հուսալի համակարգ (Հոդված VIII, մաս 2),

– ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգի վերաբերյալ համապատասխան, ճշգրիտ և թարմացված տեղեկությունների հասանելիությունն ապահովելու համար ստեղծել ազգային տեղեկատվական կենտրոն կամ համանման սուբյեկտներ և աջակցել դրանց (Հոդված VIII, մաս 3),

– տեղեկությունների հեշտ հասանելիությունն ապահովելու համար խրախուսել տեխնոլոգիաների կիրառումը (Հոդված VIII, մաս 4),

– անհրաժեշտության դեպքում ապահովել ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգերի, որակավորումների, որակի ապահովման և որակավորման շրջանակների վերաբերյալ պաշտոնական և ճշգրիտ տեղեկությունների հասանելիությունը, դյուրացնել այլ Կողմ պետությունների բարձրագույն կրթության համակարգերի, որակավորումների և բարձրագույն կրթության մատչելիությունն ապահովող որակավորումների վերաբերյալ ճշգրիտ տեղեկությունների տարածումը և հասանելիության ապահովումը, անհրաժեշտության դեպքում տրամադրել խորհրդատվություն և տեղեկություններ ճանաչման հետ կապված հարցերի, այդ թվում՝ որակավորումների գնահատման չափորոշիչների և ընթացակարգերի վերաբերյալ, ինչպես նաև ՀՀ օրենքներին, կարգավորումներին և քաղաքականություններին համապատասխան՝ ճանաչման ոլորտում առկա լավագույն գործելակերպերին առնչվող նյութերի մշակման վերաբերյալ, ապահովել ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգի մաս կազմող ցանկացած հաստատության և այդպիսի հաստատություններում իրականացվող ցանկացած ծրագրի վերաբերյալ պատշաճ տեղեկությունների ողջամիտ ժամկետում տրամադրումը (Հոդված VIII, մաս 5),

– ապահովել, որ ՀՀ կրթական համակարգի մաս կազմող հաստատությունները հնարավորության սահմաններում, հարցման հիման վրա, ողջամիտ ժամկետներում և

անվճար հիմունքներով համապատասխան տեղեկություններ տրամադրեն որակավորում ունեցողին կամ այն Կողմ պետության հաստատությանը կամ ճանաչման հարցերով իրավասու մարմիններին, որտեղ հայցվում է ճանաչումը (Հոդված IX, մաս 2),

– ապահովել, որ ճանաչման նպատակով գնահատում իրականացնող մարմինը ներկայացնի դիմումի՝ պահանջներին անհամապատասխանության պատճառները և էական տարբերությունները (Հոդված IX, մաս 3),

– Կոնվենցիայի ավանդապահին ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ճանաչման հետ կապված հարցերի վերաբերյալ որոշումներ կայացնող իրավասու մարմինների վերաբերյալ պաշտոնական ծանուցումը (Հոդված X, մաս 1),

– Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչման հարցերով կենտրոնական իրավասու մարմինների առկայության դեպքում երաշխավորել նրանց համար Կոնվենցիայի դրույթների անմիջականորեն պարտադիր լինելը, ՀՀ իրավագործության սահմաններում Կոնվենցիայի դրույթների կիրարկումն ապահովելու համար նրանց կողմից անհրաժեշտ միջոցառումներ ձեռնարկելը (Հոդված X, մաս 2),

– ճանաչման հետ կապված հարցերի վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու իրավասությունն առանձին բարձրագույն ուսումնական հաստատություններին կամ այլ սուբյեկտներին վերապահված լինելու դեպքում Կոնվենցիայի տեքստը փոխանցել այդ հաստատություններին կամ սուբյեկտներին և ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները՝ դրա դրույթների արդյունավետ դիտարկումը և կիրառումը խրախուսելու համար (Հոդված X, մաս 4),

– ՀՀ բարձրագույն ուսումնական տվյալ հաստատություն կամ այդ հաստատության կոնկրետ ծրագրով ընդունելության ընթացակարգերը մշակել այնպես, որ օտարերկրյա որակավորումների գնահատումն ապահովվի Կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածում ներկայացված թափանցիկության, արդարացիության և խտրականության բացառման սկզբունքների համաձայն (Հոդված XI, մաս 4),

– Կողմ պետությունների միջկառավարական խորհրդաժողովի քարտուղարությանը ծանուցել կիրարկումն ապահովող ՀՀ կառույցների կամ այդ առնչությամբ տեղի ունեցած ցանկացած փոփոխության մասին, ինչպես նաև երաշխավորել, որ այդ կա-

ռույցները ստեղծեն ցանցեր և ակտիվ մասնակցություն ունենան դրանցում (Հոդված XIII, մասեր 2 և 3),

– խթանել Կոնվենցիայի և միջազգային պայմանագրերի, մասնավորապես՝ ճանաչման վերաբերյալ տարածաշրջանային կոնվենցիաների, որոնց Կողմ է Հայաստանի Հանրապետությունը, միջև փոխօգնությունը (Հոդված XIX, մաս 2),

– ճանաչման վերաբերյալ տարածաշրջանային կոնվենցիաները, որոնց Կողմ է Հայաստանի Հանրապետությունը, մեկնաբանելիս և կիրառելիս, ինչպես նաև այլ միջազգային պարտավորություններ ստանձնելիս հաշվի առնել Կոնվենցիայի համապատասխան դրույթները (Հոդված XIX, մաս 2):

3. Կոնվենցիայով սահմանվում են նաև դրա կիրարկումն ապահովող ազգային կառույցների ցանցերի և միջկառավարական խորհրդատուական կարգը և գործառույթները:

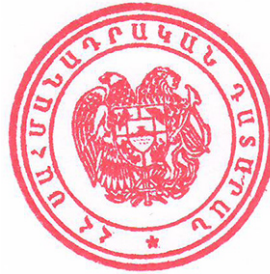
4. Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտնում վավերացման, ընդունման, հաստատման կամ միանալու մասին քսաներորդ փաստաթուղթն ի պահ հանձնելու օրվանից երեք ամիս հետո, բայց միայն այն Կողմ պետությունների համար, որոնք վավերացման, ընդունման, հաստատման կամ միանալու մասին փաստաթուղթն ի պահ են հանձնել այդ օրը կամ մինչև այդ օրը (Հոդված XVIII, մաս 1):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2019 թվականի նոյեմբերի 25-ին ստորագրված «Բարձրագույն կրթության որակավորումների փոխճանաչման մասին» համաշխարհային կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

13 ապրիլի 2021 թվականի
ՍԴՈ - 1589